

Sveriges synpunkter på utkast till riktlinjer för statligt regionalstöd

Den svenska regeringen välkomnar översynen av riktlinjerna för statligt regionalstöd. Regeringen anser att det är positivt att metoden för definition av a-områden och c-områden, samt metoden för fördelningen icke-förhandsdefinierade c-områden föreslås vara oförändrade jämfört med nuvarande riktlinjer. Det bidrar till en kontinuitet och förutsägbarhet i regionalstödet.

Regeringen stödjer också den omarbetade och mera tillgängliga strukturen av riktlinjerna och ser positivt på att de stöd som inte har utnyttjats eller som omfattas av andra riktlinjer har utelämnats.

Stödnivåerna bör inte ökas

Sveriges regering motsätter sig den generella höjningen av stödnivåer och förespråkar istället att dessa sänks eller bibehålls.

Kommissionen konstaterar i sin förklarande anmärkning till samrådet att de ekonomiska skillnaderna inom EU har minskat och att integreringen av den inre marknaden har ökat sedan de nuvarande riktlinjerna för regionalstöd antogs. Denna utveckling innebär att stöd som beviljas i en region kan förväntas ha större påverkan i andra delar av unionen.

I avsnitt 7.4.1 i förslaget anges tre olika högsta stödnivåer för a-områden beroende på regionens BNP jämfört med genomsnittet i EU-27.

Brytpunkterna för dessa har sänkts, vilket får anses naturligt om man vill behålla en differentiering av stödnivåer samtidigt som skillnaderna mellan

regioner inom EU har minskat. Detta borde av samma skäl förenas med en generell sänkning av de högsta stödnivåerna i a-områden.

Trots detta föreslår kommissionen en ökning av de högsta stödnivåerna för regionalt investeringsstöd både i a-områden och c-områden. Denna höjning motiveras enligt kommissionens förklarande anmärkning av behovet att främja målen i den europeiska gröna given och den digitala strategin. Höjningen har emellertid inte förenats med skärpta villkor avseende att regionalstöd ska bidra till dessa mål.

En ökning av de högsta stödnivåerna för regionala investeringsstöd främjar inte i sig målen i den europeiska gröna given och den digitala strategin. Tvärtom kan en sådan ökning väntas leda till att regionala investeringsstöd i högre utsträckning används istället för andra typer av investeringsstöd som på ett mer konkret sätt bidrar till digitalisering eller grön omställning, exempelvis stöd enligt riktlinjer för statligt stöd för utbyggnad av bredbandsnät (2013/C 25/01) eller riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd och energi (2014/C 200/01). Detta gäller särskilt då stödnivåer enligt riktlinjerna även tillämpas på stöd som ges inom ramen för den allmänna gruppundantagsförordningen (GBER).

Stöd får inte motverka utvecklingen mot ett fossilfritt samhälle

Sveriges regering instämmer i skrivningen i punkt 47 att regionalstöd, genom sitt sammanhållningsmål, kan bidra till att uppnå en rättvis, grön och digital omställning för alla. En förutsättning är då att stöd enligt riktlinjerna är i överensstämmelse med EU:s klimat- och miljöpolitik och bidrar till unionens mål om nettonollutsläpp 2050. De faktiska miljökrav som enligt förslaget ska ställas på stödordningar och individuella stöd (punkterna 54 respektive 59) är emellertid otillräckliga. Kraven bör formuleras så att det är tydligt att stöd enligt riktlinjerna bidrar till och inte motverkar utvecklingen mot ett fossilfritt samhälle och genomförandet av Parisavtalet. För att omställningen ska omfatta alla kan särskilda hänsyn behöva tas. Aktsamhet behöver vidtas så att även gles- och landsbygder kan inkluderas i omställningen till fossilfrihet. I glesa strukturer finns inte samma förutsättningar för tillgänglighet som i städer och de system som ska skapa den tillgängligheten är sårbara.

Stöd för transporter bör inkluderas

Enligt artikel 15.2 i den allmänna gruppundantagsförordningen (GBER) får stödordningar för driftstöd kompensera för merkostnaderna för transport av varor i glest befolkade områden. Detta syfte bör inkluderas i beskrivningen av förenliga driftstöd i p. 16 och i avsnitt 5.1.3 i förslaget till riktlinjer för att få samstämmighet mellan riktlinjerna och GBER. Det är i detta sammanhang olyckligt att översynen av riktlinjerna för regionalstöd sker så långt före översynen av GBER. Kompensation för merkostnader för transporter av varor i områden med långa transportavstånd är en viktig form av driftstöd i glest befolkade områden och har en mycket liten konkurrenssnedvridande effekt.

Översyn av det statistiska underlaget

Sveriges regering stödjer att kommissionen planerar en halvtidsöversyn av regionalstödskartorna till 2024. Regeringen anser emellertid att kommissionen före denna översyn bör granska medlemsstaternas rapportering av regional BNP. För att minimera den konkurrenssnedvridande effekten av regionalstöd är det avgörande att stödområdena motsvarar regioner med faktiskt stödbehov. Kommissionen bör därför säkerställa en enhetlig rapportering till Eurostat av hur nationell BNP ska fördelas på NUTS 2-regioner samt följa upp denna rapportering.

Förtydliganden

Den nya bestämmelse som framgår av punkten 27 i förslaget gällande kostnader för ”säljarnas verktyg som finns i leverantörernas anläggningar” framstår som svårbegriplig. Ett förtydligande av motiven för och innebörden av detta förslag bör inkluderas.

Den nya punkten 29 som gäller möjligheten för små och medelstora företag att få upp till 50 procent av de faktiska kostnaderna för förstudier eller konsultkostnader i samband med investeringen, föranleder ingen invändning. Däremot bör begreppet ”förstudier” definieras och läggas till i avsnittet 2.2. Definitioner.

Avseende utkastet vänligen notera att stödnivån i punkt 181 c är fel i den svenska versionen samt att not 43 är inte uppdaterad och får förstås hänvisa till avsnitt 7 rörande regionala stödkartor.